

Mikko Tasanen

Lahja

Tositarina skitsofreenisesta psykoosista

Lahja

Lahja

Tositarina skitsofreenisestä psykoosista

Toinen painos

Mikko Tasanen

Kirjassa esiintyvien henkilöiden nimet on muutettu

Kannen valokuva: Sanna Timonen

© 2023, Mikko Tasanen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki,
Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand,
Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6991-1

Prologi

Ensimmäinen paranormaali kokemukseni tapahtui joskus ennen kouluikää, ehkä noin viisivuotiaana. Asuin silloin äidin, isän, kahden veljen ja yhden siskon kanssa viidentuhannen asukkaan nopeasti kuihtuvassa Pohjan kunnan keskustassa, Länsi-Uudellamaalla.

Vanhin veljeni on minua viisi vuotta vanhempi; kaksi muuta sisarusta mahtuvat ikähaarukassa meidän väliin, itse olen perheen nuorin. Asuimme yhdessä niistä 1960-luvulla rakennetuista kolmekerroksisista betonikuutioista, jotka pääkadun varrella hallitsevat keskustan arkkitehtonista ilmettä. Yhteensä kerrostaloja on keskustassa kymmenkunta, kuin muurina metsän hirviöitä vastaan. Rakennus, jossa me asuimme, muodosti kahden muun kerrostalon kanssa U-kirjaimen, jonka keskellä oli sisäpiha, neljättä laitaa reunusti metsä. Sisäpihan leikkikentällä oli keinut, hiekkalaatikko ja liukumäki. Metsäpolkua pitkin pääsi läheiselle kalliolle, jonka paljaalta laelta saattoi nähdä koko keskustan ja Pohjanpitäjänlahden siniset vedet. Metsään sukeltava polku, joka alkoi aivan leikkikentän reunalta, oli lapsen silmissä kuin sisäänkäynti synkkään taikametsään, koska se näytti aina olevan varjojen vallassa. Alle kouluikäisen rajatonta mielikuvitusta ruokkivat myös useat puiden siimeksestä löytyvät kivikasat, jotka joku ystäväistäni tiesi vanhoiksi viikinkihaudoiksi, joiden kätöistä määrätietoinen pikku arkeologi voisi löytää vanhoja luita ja museoaarteita.

Olin vanhimman veljeni kanssa leikkikentän keinuissa, kun tapahtui jotain, joka porautui syvälle

aivojeni lisämuistiin, ja on säilynyt siellä tähän päivään asti kirkkaana kuin sen kesäpäivän porottava aurinko. Keinuimme kilpaa vauhtia ottaen, ojentaen jalkojamme suoraksi ja nojaten taaksepäin. Ketjut vinkuivat ja lasten riemu raikui kerrostalojen sisäpihaa saartavista korkeista seinistä. Aivan yllättäen veljeni pysäytti keinunsa vauhdin ja jäi ihmeissään tuijottamaan metsään vievän polun suuta, saaden minutkin pysähtymään. Polun kynnyksellä seisoj läpinäkyvä, vaalea hahmo, joka katseli meitä herkeämättä. Veljeni reagoi ensin ja minä juoksin hänen peräänsä. Juoksimme kotiin hiekka pölyten. Sen jälkeen en enää uskaltanut leikkiä yksin sisäpihan leikkikentällä, ja silloinkin kun oli kavereita mukana, vilkuilin toistuvasti polun suuaukkoa läpinäkyvän miehen ilmestymisen varalta, jotta olin aina valmiudessa ottamaan jalat tarpeen tullen alleni. Mutta kokemus ei toistunut.

Melko pian sen jälkeen muutimme keskustasta pois isomman asunnon perässä. Uusi kotimme sijaitsi parin kilometrin päässä Tallbacka-nimisessä lähiössä, jolle kukaan ei ollut vaivautunut antamaan suomenkielistä nimeä. Päätiestä erkanevan hiekkatien varrella seisoj viihtyisiä omakotitaloja ja tien päässä kunnan omistama rivitaloalue, josta tuli uusi kotimme. Palveluita tai kauppvoja ei ollut muutaman kilometrin säteellä, jos Shellin huoltoasemaa ja bussipysäkkiä ei lasketa. Roskastioiden vieressä oli puhelinkoppi, jota en nähnyt kenenkään koskaan käyttävän, vaikka joku kavereistani väitti kerran löytäneensä markan kopin lattialta. Myös Tallbackan vieressä nökötti korkea paljaslakinen kallio, joka tarjosi mahtavat näkymät. Leikin usein yksin tai kavereiden kanssa kalliolla.

Näin jälkikäteen täytyy sanoa, että minulla oli onnea, että en kertaakaan satuttanut itseäni; esimerkiksi silloin kun leikin jostain löytämälläni laholla köydellä vuorikiipeilijää, tai kun Arton kanssa loikimme kivillä ja jyrkänteiden reunoilla kepit miekkoinamme. Viihdyimme ystäväni kanssa kal- lion laella usein tuntikausia haaveillen kaukaisista maista, tulevaisuuden ammateista, tutkien metsän onkaloita tai läheistä vesitornia, sekä katsellen ympärillämme vehreänä horisonttiin asti levittäytyvää maisemaa.

Olin ala-asteen toisella luokalla, kun isä ja äiti erosivat. Kummallakaan heistä ei ollut koskaan ollut ajokorttia, ja nyt kun olimme muuttaneet pois keskustasta, joutui äiti raahaamaan polkupyörän tangolla täyteen ahdettuja kauppakasseja viisi- henkisen perheen tarpeisiin, säästä ja vuoden- ajoista riippumatta. Koska äiti viipyi töissä iltaan asti, ja sisarukseni kävivät koulua niin kuin minäkin, saavuin usein koulupäivän jälkeen omalla avaimella tyhjiin kotiin. Pelkäsin aina olla yksin kotona. Käänsin televisioon virran, jotta puhuva uutisukko peittäisi talon äänet ja kopaukset, ja vilkuilin toistuvasti olan yli mörköjen ja murhaajien varalta, säikkyen jokaista jääkaapin naksahdusta tai puutalon narahdusta. Joskus menin vessaan lukkojen taakse ja pysyin siellä Aku Ankkoja lukien, kunnes joku muu tuli kotiin. En koskaan kertonut sisaruksille tai äidille peloistani. Olin aina muka muilla asioilla vessassa, kunnes he astuivat ovesta sisään ja vapauttivat minut kummituksia vilisevän talon ahdistavasta puristuksesta.

Eräänä sellaisena päivänä, olin ehkä kymmen- nenvuotias, päässyt jälleen muita ennen koulusta

kotiin, ja istuin olohuoneen lattiatyynyllä telkkarin äärellä, vilkuillen vähän väliä olkani yli, jotta hirviöt eivät pääsisi hiipimään selustaani. Äkkiä kuulin olohuoneen sohvan pitävän sellaista ääntä, jollaista nahkasohva pitää kun siihen istutaan. En jäänyt ihmettelemään, pinkosin täyttä juoksua vessaan ja lukitsin oven. Myöhemmin sain tietää, että vaari oli kuollut vain pari päivää aikaisemmin, ja olen miettinyt, mahtoiko hän käydä silloin minua katsomassa, istuutuiko hänen energiansa nahkasohvalle selkäni takana?

Tapaus, joka sai minut pelkäämään kylpyhuonetta, sattui kun olin kerran pesun jälkeen kuivaamassa itseäni. Kuulin erittäin pelottavan ja ilkeän miehen äänen lausuvan nimeni suunnilleen siitä sunnasta, jossa oli pyykkikori. Kaappasin vaatteet syliin ja pinkosin pää kolmantena jalkana ulos. Sen jälkeen pidin pesulla käydessäni aina kylpyhuoneen ovea rakosellaan. En myöskään uskaltanut vetää suihkuverhoa kokonaan kiinni, sillä pelkäsin että joku ilmestyisi sen taakse veitsi kourassa, niin kuin eräässä elokuvassa. Yritin pitää silmiäni mahdollisimman pitkään auki hiuksia pestessäni, jottei silloinkaan kukaan voisi minua yllättää.

Yläasteen jälkeen hain opiskelupaikkaa Lohjan kauppaoppilaitoksesta, koska luulin koulukaverieni tehneen samoin. Lopulta päädyin yksin Lohjalle, kun kaksi parasta yläasteen aikaista ystävääni päätyivät Helsinkiin ja Saloon. Saatuaani kauppiksesta merkonomin paperit, vuorossa oli armeija, jonka suoritin Hangon rannikkopatteristossa vuonna 2000. Muutin asepalveluksen ajaksi takaisin Pohjaan, Vestergård-nimiselle asuinalueelle,

parin kilometrin päähän Tallbackasta, jossa äiti asui yhä silloisen miesystävänsä kanssa. Armeija oli sosiaalisesta ahdistuksesta kärsivälle nuorukaiselle tukala paikka, mutta selviydyin jokseenkin kunnialla kuuden kuukauden palveluksesta talousmiehenä. Sotilaspassi täynnä tyydyttäviä arvosanoja hain opiskelupaikkaa ammattikorkeakoulusta, ja tein Helsingissä muutaman kuukauden töitä aikakauslehtiä kaupittelevana suoramyyjänä. Jälkimmäinen osoittautui taloudelliseksi fiaskoksi, koska palkka koostui lähes kokonaan lehtimyynnistä saadusta provisiosta, eivätkä tuloni riittäneet kustantamaan edes työmatkojen vaatimaa VR:n kuukausilippua.

Asunnossa, jossa asuin alavireisesti sujuneen myyntimiehen työuran aikana, ei tapahtunut koskaan mitään kummallista. Sain opiskelupaikan Lohjan Laurea-ammattikorkeakoulusta ja muutin Pohjasta Lohjan Ojamossa sijaitseviin opiskelija-asuntoihin. Opiskelu ei kuitenkaan maittanut, sillä olin jatkuvan masennuksen ja ahdistuksen kourissa, pinnasin tunteilta ja putosin kärryiltä. Jo seuraavana kesänä jätin opinnot kesken. Muutin Lohjalta Saloon, koska siskoni Jaana ja nuorempi isoveljeni Olli asuivat siellä, ja kaipasin tuttuja kasvoja ympärilleni. Muutin isoveljen kämppekaveriksi Salon Ollikkalaan, ja hain uudestaan ammattikorkeakouluun. Asuin isoveljen kanssa kaksiossa, jonka vuokran maksoimme puoliksi, kunnes Olli löysi keskustasta halvan yksión ja jätti minut yksin vanhaan asuntoon.

Yksin jäätyäni tuntui asunto äkkiä kuhisevan paranormaalia värinää, samaan aikaan kun henkinen tasapainoni horjui ja koulunkäynti kärsi.

Asunnon seinissä ja ovissa oli korjaustöillä peitettyjä reikiä, jotka olivat syntyneet ties minkäläisten edellisten asukkaiden riitojen seurauksena. Asunnon mahdollisesti väkivaltainen menneisyys ja sinne kummittelemaan jääneet uhrin mielessäni alkoi ympärilläni tapahtua. Näin kerran tietokoneen ääressä istuessani tuolin keikahtavan itsestään kuin sitä olisi tönäistyt. Lisäksi aistin kylmiä tuulahduksia ja kylmiä pisteitä, jotka tuntuivat leijuvan paikallaan ilman järkevää selitystä ja sitten vaihtavan paikkaa tai katoavan kokonaan. Välillä kuulin kuiskauksia, joiden sisällöstä en saanut selvää. Muutaman kerran kuului ikkunaa vasten niin kova pamaus, että luulin jonkun heittäneen sitä kivellä. Kun menin taskulamppu kourassa paikantamaan nuoria riiviöitä, joiden oletin heittävän kiviä ikkunaan, ulkona ei ollutkaan ristin sielua. Kerran ollessani juuri nukahtamaisillani, tunsin jonkun läpsäyttävän minua poskelle, niin että kihelmöi, ikään kuin minua olisi lyöty avokämmenellä. Joskus kun sammutin valot ja odotin unen saapumista, kuulin taputtelevaa ääntä makuuhuoneen lattian matolta, joskus saatoin myös kuulla hiipiviä askelia. Sytyttäessäni valon, hiljaisuus vallitsi. Kun laskin pääni taas tyynylle ja sammutin valon, äänet alkoivat uudelleen, pitäen minua hereillä pitkälle yöhön. Joskus valvoin tarkoituksella sarastukseen asti voidakseni nukkua valoisaan aikaan. Myös outojen hajujen kantautuminen nenääni oli melko yleistä. Ne tulivat ja menivät ilman minkäänlaista ilmeistä lähdeä: palaneen hajua olohuoneessa, hajuveden tuoksua eteisessä. Kun suljin silmäni, näin ihmisten kasvoja. Kerran näin musta-

Lahja on omakohtainen tositarina ajautumisesta psykoosiin, joka johti itsemurhayritykseen, mielisairaalaan ja skitsofrenia diagnoosiin kesällä 2009. Se on rehellinen ja peittelemätön kuvaus psykoosia edeltäneistä ja psykoosin aikaisista kokemuksista ja harhoista, sekä sen hetkisestä ajatuksenjuoksusta. Kirja on kirjoitettu pian sairaalasta kotiutumisen jälkeen, jolloin tapahtumat olivat vielä kirkkaina mielessä.

